

Briselē, 2019. gada 12. decembrī
(OR. en)

15088/19

Starpiestāžu lieta:
2019/0273(COD)

COMER 161
WTO 346
CODEC 1777

PRIEKŠLIKUMS

Sūtītājs:	Direktors <i>Jordi AYET PUIGARNAU</i> kungs, Eiropas Komisijas ģenerālsekretāra vārdā
Saņemšanas datums:	2019. gada 12. decembris
Saņēmējs:	Eiropas Savienības Padomes ģenerālsekretārs <i>Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN</i> kungs
K-jas dok. Nr.:	COM(2019) 623 final
Temats:	Priekšlikums - EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA, ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 654/2014 par Savienības tiesību īstenošanu starptautiskās tirdzniecības noteikumu piemērošanai un izpildei

Pielikumā ir pievienots dokuments COM(2019) 623 *final*.

Pielikumā: COM(2019) 623 *final*

Briselē, 12.12.2019.
COM(2019) 623 final

2019/0273 (COD)

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA,

**ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 654/2014 par Savienības
tiesību īstenošanu starptautiskās tirdzniecības noteikumu piemērošanai un izpildei**

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

• Priekšlikuma pamatojums un mērķi

Šis priekšlikums attiecas uz grozījumu Eiropas Parlamenta un Padomes 2014. gada 15. maija Regulā (ES) Nr. 654/2014 par Savienības tiesību īstenošanu starptautiskās tirdzniecības noteikumu piemērošanai un izpildei un ar kuru groza Padomes Regulu (EK) Nr. 3286/94, ar ko nosaka Kopienas procedūras kopējās tirdzniecības politikas jomā, lai nodrošinātu Kopienas tiesību īstenošanu saskaņā ar starptautiskās tirdzniecības noteikumiem, jo īpaši tiem, kas ieviesti Pasaules tirdzniecības organizācijas aizgādnībā (“Izpildes regula” jeb “regula”)¹. Grozījuma mērķis ir aizsargāt Savienības intereses saskaņā ar starptautiskās tirdzniecības nolīgumiem situācijās, kad trešās valstis pieņem nelikumīgus pasākumus un vienlaikus bloķē strīdu izšķiršanas procesu. Sākotnēji regula nebija izstrādāta tā, lai novērstu šādas situācijas, taču pašreizējās norises, proti, saskaņā ar Pasaules Tirdzniecības organizācijas (PTO) nolīgumu ieviestās strīdu izšķiršanas bloķēšana, nosaka to, ka Savienībai, lai aizsargātu savas intereses, jārīkojas pēc iespējas ātrāk.

Priekšlikums atbilst Savienības prioritātei panākt, ka efektīvi tiek īstenotas Savienības tiesības saskaņā ar starptautiskās tirdzniecības nolīgumiem. Komisijas politikas pamatnostādņēs ir teikts, ka “mums ir jānodrošina, ka spējam panākt mūsu tiesību ievērošanu, arī izmantojot sankcijas, ja citi partneri bloķē tirdzniecības konflikta risinājumu”², un šis formulējums ir atkārtots misijas vēstulē tirdzniecības komisāram³.

Ierosinātais grozījums paplašina Izpildes regulas darbības jomu, lai varētu rīkoties situācijā, kad strīdu izšķiršanas procedūras tiek bloķētas. Lai nodrošinātu Savienības tiesību aizsardzību, šis grozījums ir jāpieņem ļoti ātri. Citas izmaiņas nav ierosinātas ar mērķi veicināt ātru pieņemšanu no līdztiesīgo likumdevēju puses.

– Strīdu izšķiršanas bloķēšana

Vairāk nekā divus gadus PTO Strīdu izšķiršanas padome (DSB) nav spējusi aizpildīt vakances PTO Apelācijas institūcijā. Tā kā iecelšanas amatā tiek bloķētas, no 2019. gada 11. decembra būs tikai viens Apelācijas institūcijas loceklis. Līdz ar to Apelācijas institūcija no minētā datuma nevarēs izskatīt jaunas apelācijas lietas. PTO dalībvalstis varēs izvairīties no saistošiem nolēmumiem un tādējādi — no savām starptautiskajām saistībām, pārsūdzot kolēģijas ziņojumus. Ja kolēģijas ziņojums tiek pārsūdzēts, bet Apelācijas institūcija nevar darboties, strīds nonāk juridiskā vakuumā un paliek neatrisināts (to dēvē par apelāciju “tukšumā”). Tas nozīmē, ka minētajās situācijās PTO strīdu izšķiršanas sistēma nebūs saistoša. Ja nevarēs panākt starptautiskās tirdzniecības noteikumu efektīvu izpildi, galu galā tiks apdraudētas Savienības ekonomiskās intereses.

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 654/2014 (2014. gada 15. maijs) par Savienības tiesību īstenošanu starptautiskās tirdzniecības noteikumu piemērošanai un izpildei un ar kuru groza Padomes Regulu (EK) Nr. 3286/94, ar ko nosaka Kopienas procedūras kopējās tirdzniecības politikas jomā, lai nodrošinātu Kopienas tiesību īstenošanu saskaņā ar starptautiskās tirdzniecības noteikumiem, jo īpaši tiem, kas ieviesti Pasaules tirdzniecības organizācijas aizgādnībā (OV L 189, 27.6.2014., 50. lpp.).

² Politiskās pamatnostādnes nākamajai Eiropas Komisijai (2019–2024).

³ https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/political-guidelines-next-commission_lv.pdf

Priekšsēdētājas fon der Leienas 2019. gada 1. decembra misijas vēstule tirdzniecības komisāram.

Ņemot vērā šo jauno situāciju, Savienība ir intensīvi strādājusi divos virzienos: i) sagatavojot priekšlikumus, lai kļiedētu bažas, ko paudusi PTO dalībvalsts, kura bloķējusi iecelšanas amatā, un pēc tam kontaktējoties ar PTO dalībvalstīm⁴, un ii) izstrādājot ārkārtas pasākumus pagaidu risinājuma veidā, kura mērķis, izmantojot arbitražu saskaņā ar PTO Vienošanās par strīdu izšķiršanu (VSI) 25. pantu⁵, ir replicēt PTO apelācijas mehānismu līdz brīdim, kad tas tiks atjaunots. Ar šādu pagaidu apelācijas risinājumu tiks saglabāta apelācijas izskatīšana un līdz ar to sagatavots ne tikai galīgais nolēmums pēc tam, kad būs pilnībā pabeigts divu posmu PTO lietu iztiesāšanas process, bet arī nolēmums, ko var izpildīt saskaņā ar PTO noteikumiem. Tas ir pagaidu risinājums, kas paredzēts darbībai laikposmā līdz Apelācijas institūcijas darbības atsākšanai. Tomēr pagaidu risinājums nav automātisks mehānisms, un tam būs vajadzīga citu PTO dalībvalstu individuāla piekrišana.

Pastāv arī risks, ka strīdu izšķiršana attiecībā uz citiem Savienības starptautiskās tirdzniecības nolīgumiem, tostarp divpusējiem un reģionāliem, jo īpaši vecākiem nolīgumiem, var tikt apturēta, ja trešā valsts nesadarbojas tā, kā tas ir nepieciešams, lai strīdu izšķiršana darbotos. Piemēram, trešā valsts var neiecelt šķīrējtiesnesi un strīdu izšķiršanai nav paredzēts rezerves mehānisms, lai tomēr varētu turpināt darbu. Šādā situācijā tiks apdraudētas Savienības ekonomiskās intereses, un tām būs nepieciešama aizsardzība tādā pašā veidā, kā izklāstīts iepriekš. Ņemot vērā to, ka Savienība arvien lielāku uzmanību pievērš izpildei, šai situācijai ir vēl lielāka nozīme. Turklāt paredzams, ka strīdu izšķiršana saskaņā ar Savienības divpusējiem un reģionāliem brīvās tirdzniecības nolīgumiem tiks izmantota plašāk, jo vairāk šo nolīgumu kļūs piemērojami un tajos būs paredzētas PTO un citas saistības. Nesen Savienība ir ierosinājusi pirmās trīs šādas lietas.

– *Izpildes regula*

Pēc Lisabonas līguma Eiropas Parlaments un Padome pieņēma Izpildes regulu kā kopīgu tiesisko regulējumu Savienības tiesību īstenošanai saskaņā ar starptautiskās tirdzniecības nolīgumiem, pamatojoties uz skaidriem un paredzamiem Komisijas rīcības noteikumiem. Līdztiesīgie likumdevēji pilnvaroja Komisiju nekavējoties pieņemt īstenošanas aktus saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 291. pantu, ievērojot regulā noteikto darbības jomu un skaidri noteiktos ierobežojumus un kritērijus.

Saskaņā ar regulu Komisija var pieņemt šāda veida tirdzniecības politikas pasākumus: muitas nodokļi, preču importa vai eksporta kvantitatīvie ierobežojumi un pasākumi publiskā iepirkuma jomā. Šādi pasākumi būtu jāizraugās un jāizstrādā, pamatojoties uz objektīviem kritērijiem, tostarp to, cik efektīvi ir minētie pasākumi, lai panāktu, ka trešās valstis ievēro starptautiskās tirdzniecības noteikumus, un to, kādas ir pasākumu iespējas nodrošināt atvieglojumus tiem ekonomikas dalībniekiem Savienībā, kurus ietekmē trešo valstu pasākumi, un pamatojoties uz mērķi mazināt negatīvu ekonomisko ietekmi uz Savienību, tostarp attiecībā uz būtiskām izejvielām.

Regulas darbības jomu attiecina uz īstenošanas aktu pieņemšanu, apturēšanu, grozīšanu un izbeigšanu saistībā ar:

- a) Savienības tiesību īstenošanu saskaņā ar saistošiem daudzpusējiem un divpusējiem strīdu izšķiršanas noteikumiem;

⁴ Procesu vada Jaunzēlandes vēstnieks *Walker* kungs — pašreizējais PTO Strīdu izšķiršanas padomes priekšsēdētājs.

⁵ Eiropas Savienības Padome šo iniciatīvu apstiprināja 2019. gada 27. maijā un 2019. gada 15. jūlijā. Eiropas Parlaments pieņēma rezolūciju tās atbalstam 2019. gada 28. novembrī.

- b) līdzsvara atjaunošanas pasākumiem saskaņā ar daudzpusējiem un divpusējiem aizsardzības noteikumiem; un
- c) līdzsvara atjaunošanas pasākumiem gadījumos, kad trešā valsts groza savas koncesijas saskaņā ar *GATT* 1994 XXVIII pantu.

Konkrēti attiecībā uz Savienības tiesību īstenošanu saskaņā ar saistošu daudzpusēju un divpusēju strīdu izšķiršanu Komisijai ir pilnvaras ieviest tirdzniecības politikas pasākumus trešās valsts spēkā saglabāta nelikumīga pasākuma gadījumā, jo īpaši, lai Savienības interešu aizsardzības labad rosinātu, ka trešā valsts ievēro noteikumus. Tomēr šādi pasākumi ir iespējami, pamatojoties tikai uz sekmīgi pabeigtām strīdu izšķiršanas procedūrām attiecībā uz trešās valsts pasākumu.

Tādējādi regulā nav paredzētas pilnvaras situācijās, kurās strīdu izšķiršanas procedūras nedarbojas un līdz ar to tās nevar pabeigt, piemēram, situācijās, kad tiek bloķēti strīdu izšķiršanas mehānismi. Ar šo priekšlikumu grozīt Izpildes regulu šī nepilnība tiek novērsta, uz šādām situācijām attiecinot Izpildes regulā paredzētos rīcības ierosinātājus.

– *Politikas apsvērumi*

Ierosinātā grozījuma galvenais mērķis ir novērst situācijas, kad pēc tam, kad Savienībai ir izdevies iegūt labvēlīgu nolēmumu no PTO strīdu izšķiršanas kolēģijas, process tiek bloķēts, jo otra puse pārsūdz PTO kolēģijas ziņojumu “tukšumā” un nav piekritusi pagaidu apelācijas arbitražai saskaņā ar PTO VSI 25. pantu. Šādā gadījumā strīdu izšķiršanas procesa iznākums nebūs saistošs.

Turklāt ierosinātais grozījums attiecas uz līdzīgām situācijām, kas var rasties saistībā ar citiem starptautiskās tirdzniecības nolīgumiem, jo īpaši reģionāliem vai divpusējiem nolīgumiem, ja trešā valsts nesadarbojas tā, kā tas ir nepieciešams, lai strīdu izšķiršana darbotos. Piemēram, trešā valsts var neiecelt šķīrējtiesnesi un arbitražai nav paredzēts rezerves mehānisms, lai tomēr varētu turpināt darbu.

Saskaņotības un efektivitātes labad priekšlikums attiecas uz abām situācijām kopā. Abām situācijām ir vieni un tie paši pamatcēloņi, un tām ir vienāda negatīva ietekme uz Savienības ekonomiskajām interesēm. Kopīga iezīme ir tāda, ka Savienībai būtu jāspēj īstenot savas tiesības un tas būtu jādara, cik vien iespējams izmantojot neatkarīgu iztiesāšanu. Ja tas nav iespējams un otra puse ir atbildīga par saistošas neatkarīgas iztiesāšanas bloķēšanu, Savienībai tomēr vajadzētu būt iespējai īstenot savas tiesības.

Šis priekšlikums nodrošina, ka Savienības rīcībā ir nepieciešamie instrumenti tās ekonomisko interešu aizsardzībai, ja tas izrādītos nepieciešams. Rīcības gaita atspoguļo Savienības apņemšanos ievērot multilaterālismu un saistošu neatkarīgu iztiesāšanu.

Ja Savienība izvēlētos neveikt šo darbību, sekas iepriekš aprakstītajās bloķētās strīdu izšķiršanas situācijās būtu tādas, ka Savienība nevarētu laikus aizsargāt savas tiesības. Tas pat varētu radīt stimulu trešām valstīm kavēt iztiesāšanu, ja Savienībai ir tiesības saskaņā ar starptautisku nolīgumu, ko trešā valsts pārkāpj.

Darbs pie regulējuma, kas jau pastāv regulas veidā, nodrošinātu Savienības spēju rīkoties ātri. Ļoti svarīgi ir rīkoties ātri. Tāpēc ir dodama priekšroka šādai rīcības gaitai, tāpat kā pašas regulas loģikai, nevis parastajai likumdošanas procedūrai tirdzniecības politikas pasākumu īstenošanai katrā atsevišķā gadījumā, kad trešā valsts saglabā spēkā tāda veida pasākumu, kas parasti nonāk strīdu izšķiršanā, bet tā bloķē iztiesāšanas procedūru.

Tirdzniecības politikas pasākumi, kas veikti saskaņā ar regulu, jo īpaši ir vērsti uz to, lai mudinātu trešo valsti izbeigt Savienības tirdzniecības nolīguma pārkāpumu pēc tam, kad Savienība ir veiksmīgi izmantojusi strīdu izšķiršanu. Ierosinātais grozījums rada iespēju Savienībai noteikt pasākumus saskaņā ar regulu, jo īpaši lai veicinātu pārkāpuma izbeigšanu, arī pilnībā neizmantojot strīdu izšķiršanas procedūru tiesā, ja trešā valsts to nepieļauj.

Paredzētie pasākumi būtu saderīgi ar Savienības starptautiskajām saistībām. Saskaņā ar vispārējām starptautiskajām publiskajām tiesībām, ievērojot konkrētus nosacījumus, piemēram, samērīgumu un iepriekšēju paziņošanu, var piemērot pretpasākumus, t. i., pasākumus, kuri citādi būtu pretrunā cietušās puses starptautiskajām saistībām pret valsti, kas ir atbildīga par starptautisko tiesību pārkāpumu, un kuru mērķis ir panākt pārkāpuma izbeigšanu vai tā atlīdzināšanu. Šīs starptautiskās paražu tiesības ir kodificējusi Starptautisko tiesību komisija, kas ir Apvienoto Nāciju Organizācijas struktūra, tās pantu par valstu atbildību par starptautiski prettiesiskām darbībām projektā⁶. Puse, kas veic pretpasākumus, principā netiek atbrīvota no savu saistību izpildes saskaņā ar piemērojamo strīdu izšķiršanas procedūru⁷. Minētie noteikumi ir *lex specialis* attiecībā uz vispārējo starptautisko tiesību noteikumiem pretpasākumu jomā⁸. Tomēr, ja atbildīgā puse labticīgi nesadarbojas strīdu izšķiršanas procedūrās, tādējādi liedzot cietušajai pusei iespēju pabeigt šādas procedūras, noteikti tiek atjaunota iespēja izmantot pretpasākumus saskaņā ar vispārējo starptautisko publisko tiesību prasībām. Starptautisko tiesību komisija norāda, ka minētā iespēja tiek atjaunota, ja viena puse “labticīgi neīsteno strīdu izšķiršanas procedūras” vai “ja valsts, kas ir puse, nesadarbojas attiecīgās tiesas izveidē”⁹. Šīs ir situācijas, kurās šis grozījums darbotos.

- **Saskanība ar spēkā esošajiem noteikumiem konkrētās rīcībpolitikas jomā**

Priekšlikums atbilst Savienības prioritātei panākt, ka efektīvi tiek īstenotas Savienības tiesības saskaņā ar starptautiskās tirdzniecības nolīgumiem darbvietu nodrošināšanas un izaugsmes veicināšanas interesēs Savienībā. Ar priekšlikumu spēkā esošais kopīgais tiesiskais regulējums tiek pielāgots šai jaunajai situācijai.

- **Atbilstība pārējiem Savienības politikas virzieniem**

Priekšlikums atbilst pārējiem Savienības politikas virzieniem un tajā atkārtoti uzsvērtā Savienības apņemšanās ievērot multilaterālismu un neatkarīgu iztiesāšanu. Priekšlikums ir grozīt spēkā esošo Izpildes regulu, kas jau bija saderīga ar pārējiem Savienības politikas virzieniem.

2. JURIDISKAIS PAMATS, SUBSIDIARITĀTE UN PROPORCIONALITĀTE

- **Juridiskais pamats**

Paredzētā akta galvenais mērķis un saturs pieņemto pasākumu būtības un nolūka dēļ, proti, Savienības starptautiskās tirdzniecības nolīgumu izpildes nodrošināšana, ir saistīts ar kopējo tirdzniecības politiku. Tāpēc ierosinātā grozījuma materiālais juridiskais pamats ir LESD 207. pants.

⁶ Skatīt Starptautisko tiesību komisija, *Draft Articles on Responsibility of States for Internationally Wrongful Acts*, 2001. gada novembris, Ģenerālā asambleja, oficiālie reģistri, piecdesmit piektā sesija, pielikums Nr. 10 (A/56/10), IV.E.1 nodaļa, II nodaļa un jo īpaši 1. ievada komentārs.

⁷ Turpat, 50. panta 2. punkta a) apakšpunkts.

⁸ Turpat, 55. pants.

⁹ Turpat, 52. panta 3. punkta b) apakšpunkts un 52. panta 4. punkts, kā arī 2., 8. un 9. komentārs.

- **Subsidiaritāte (neekskluzīvas kompetences gadījumā)**

Neattiecas. Kopējā tirdzniecības politika ir Savienības ekskluzīvas kompetences joma. Subsidiaritātes principu nepiemēro jomās, kas ir ekskluzīvā kompetencē.

- **Proporcionalitāte**

Mērķi ātri aizsargāt Savienības intereses saskaņā ar starptautiskās tirdzniecības nolīgumiem situācijās, kad trešās valstis pieņem nelikumīgus pasākumus un vienlaikus bloķē strīdu izšķiršanas procesu, var optimāli sasniegt, izmantojot Izpildes regulas grozījumu. Grozījums aprobežojas ar divu jaunu ierosinātāju ieviešanu, lai Savienība varētu rīkoties, un tas nepārsniedz to, kas ir nepieciešams tā mērķa sasniegšanai. Turklāt pasākumiem, kas pieņemti saskaņā ar regulu, jābūt samērīgiem. Attiecībā uz gadījumiem, kad tas neizriet no attiecīgā starptautiskā nolīguma noteikumiem, šajā nolūkā ar grozījumu pievieno skaidru noteikumu. Tas atbilst vispārējo starptautisko tiesību prasībai par to, ka pretpasākumiem jābūt samērīgiem.

- **Juridiskā instrumenta izvēle**

Komisija uzskata, ka šis tiesību akta grozījums ir piemērots, jo ar to groza spēkā esošu regulu, kas jau ir pieņemta, pamatojoties uz LESD 207. pantu.

3. **APSPRIEŠANĀS UN IETEKMES NOVĒRTĒJUMU REZULTĀTI**

- ***Ex post* izvērtējumi/spēkā esošo tiesību aktu atbilstības pārbaudes**

Neattiecas.

- **Apspriešanās ar ieinteresētajām personām**

Par šo iniciatīvu nav veikta sabiedriskā apspriešana. Ar ierosinātajiem grozījumiem tiks ieviesti vienīgi jauni ierosinātie regulas izmantošanai attiecībā uz ārkārtas situāciju PTO.

Lai pieņemtu jebkuru tirdzniecības politikas pasākumu saskaņā ar regulu, Komisijai jau ir pienākums veikt informācijas vākšanu un ievērot īstenošanas akta procedūru katrā atsevišķā piemērošanas gadījumā. Vācot informāciju, Komisija meklēs un iegūs informāciju un viedokļus no ieinteresētajām personām par Savienības ekonomiskajām interesēm konkrētās nozarēs, kurās varētu apsvērt pretpasākumus. Komisijai jāņem vērā šī informācija. Komiteja, kas izveidota ar Regulu (ES) 2015/1843¹⁰, palīdzēs Komisijai piemērot Izpildes regulu. Komitejā ietilpst Savienības dalībvalstu pārstāvji.

- **Ekspertu atzinumu pieprasīšana un izmantošana**

Neattiecas. Attiecīgā informācija ir sniegta turpmāk.

- **Ietekmes novērtējums**

Ņemot vērā jautājuma būtību, proti, tiesību izpildi un īstenošanu saskaņā ar starptautiskās tirdzniecības nolīgumiem, attiecībā uz šo iniciatīvu nav veikts ietekmes novērtējums. Šim priekšlikumam nav tiešas ekonomiskas, sociālas vai vides ietekmes, un to pasākumu veids, kurus var pieņemt (katrā gadījumā atsevišķi), neļauj veikt *ex ante* novērtējumu.

¹⁰ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2015/1843 (2015. gada 6. oktobris), ar ko nosaka Savienības procedūras kopējās tirdzniecības politikas jomā, lai nodrošinātu Savienības tiesību īstenošanu saskaņā ar starptautiskās tirdzniecības noteikumiem, jo īpaši tiem, kas ieviesti Pasaules Tirdzniecības organizācijas aizgādībā (kodificēta redakcija) (OV L 272, 16.10.2015., 1. lpp.).

Kā paskaidrots iepriekš, lai pieņemtu jebkuru tirdzniecības politikas pasākumu, Komisijai jau ir pienākums veikt informācijas vākšanu un ievērot procedūru katrā atsevišķā piemērošanas gadījumā. Vācot informāciju, Komisija meklēs un iegūs informāciju un viedokļus no ieinteresētajām personām par Savienības ekonomiskajām interesēm konkrētās nozarēs.

Ar priekšlikumu tiek atjaunots Komisijas pienākums pēc noteikta laikposma pārskatīt regulas darbības jomu. Tāpēc Komisija varēs attiecīgi pārbaudīt grozījuma ietekmi.

Turklāt ar šo priekšlikumu tiek risināta steidzama situācija, un tādēļ ir nepieciešama ātra rīcība.

- **Normatīvā atbilstība un vienkāršošana**

Neattiecas.

- **Pamattiesības**

Neattiecas.

4. IETEKME UZ BUDŽETU

Nav.

Ar ierosināto grozījumu tiek nodrošināts mehānisms Savienības tiesību īstenošanai.

5. CITI ELEMENTI

- **Īstenošanas plāni un uzraudzīšanas, izvērtēšanas un ziņošanas kārtība**

Neattiecas.

- **Detalizēts konkrētu priekšlikuma noteikumu skaidrojums**

Priekšlikums aprobežojas ar nedaudzu grozījumu ieviešanu spēkā esošajā Izpildes regulā.

Jaunie noteikumi ir šādi.

- Regulas 3. pantā (Darbības joma) tiek pievienots aa) un bb) punkts, lai Savienība varētu veikt pasākumus situācijās, kad otras puses nesadarbošanās dēļ tirdzniecības strīdā nevar izmantot strīdu izšķiršanas procedūru saskaņā ar PTO nolīgumu vai citiem reģionāliem vai divpusējiem starptautiskās tirdzniecības nolīgumiem. Attiecībā uz strīdiem saskaņā ar PTO nolīgumu tas nozīmē, ka Savienībai ir jāsaņem PTO kolēģijas nolēmums, kas apstiprina ES tiesības rīkoties un to, ka nav panākta piekrišana par pagaidu risinājumu apelācijas arbitrāžai.
- Regulas 4. pantā tiek pievienots bb) punkts, lai noteiktu prasību, ka Savienības pretpasākumi šādās situācijās nepārsniedz trešās valsts pasākuma radīto zaudējumu vai samazinājumu. Tas jau ir ieviests spēkā esošajā regulējumā, pamatojoties uz attiecīgajiem strīdu izšķiršanas noteikumiem, un tas atbilst vispārējo starptautisko publisko tiesību prasībai par to, ka pretpasākumiem jābūt samērīgiem ar pārkāpumu, uz kuru tie reaģē.
- Regulas 10. pants tiek grozīts, lai pēc pieciem gadiem atjaunotu Komisijas pienākumu pārskatīt regulas darbības jomu, tostarp pienākumu pārskatīt ierosināto grozījumu.

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA,

ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 654/2014 par Savienības tiesību īstenošanu starptautiskās tirdzniecības noteikumu piemērošanai un izpildei

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 207. panta 2. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru,

tā kā:

- (1) Ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 654/2014¹¹ izveido kopīgu tiesisko regulējumu Savienības tiesību īstenošanai saskaņā ar starptautiskās tirdzniecības noteikumiem konkrētās situācijās.
- (2) Viena no minētajām situācijām attiecas uz strīdu izšķiršanas mehānismiem, kas izveidoti ar Līgumu par Pasaules Tirdzniecības organizācijas ("PTO") izveidošanu un citiem starptautiskās tirdzniecības nolīgumiem, tostarp reģionāliem vai divpusējiem nolīgumiem. Regulā (ES) Nr. 654/2014 Savienībai ir ļauts apturēt saistības pēc tam, kad ir pabeigtas strīdu izšķiršanas procedūras.
- (3) Tomēr minētā regula neattiecas uz situāciju, kad Savienībai ir tiesības rīkoties, reaģējot uz pasākumu, ko saglabā spēkā trešā valsts, bet strīdu izšķiršana iztiesāšanas ceļā ir bloķēta vai citādi nav pieejama, jo trešā valsts, kura pieņēmusi minēto pasākumu, nesadarbojas.
- (4) PTO Strīdu izšķiršanas padome nav spējusi aizpildīt atlikušās vakances Apelācijas institūcijā. Apelācijas institūcija vairs nespēj pildīt savas funkcijas no brīža, kad palikuši mazāk par trim Apelācijas institūcijas locekļiem. Kamēr šī situācija nav novērsta un lai saglabātu PTO strīdu izšķiršanas sistēmas pamatprincipus un iezīmes un Savienības procesuālās tiesības notiekošos un turpmākos strīdos, Savienība ir centusies vienoties par pagaidu risinājumu apelācijas arbitrāžai saskaņā ar 25. pantu PTO Vienošanās par noteikumiem un procedūrām, kas reglamentē strīdu izšķiršanu ("PTO vienošanās par strīdu izšķiršanu"). Šo pieeju Eiropas Savienības Padome apstiprināja 2019. gada 27. maijā un 2019. gada 15. jūlijā, un tā tika atbalstīta Eiropas Parlamenta 2019. gada 28. novembra rezolūcijā. Ja PTO dalībvalsts nepiekrīt šādam risinājumam un iesniedz apelāciju nefunkcionējošai Apelācijas institūcijai, strīda izšķiršana faktiski tiek bloķēta.

¹¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 654/2014 (2014. gada 15. maijs) par Savienības tiesību īstenošanu starptautiskās tirdzniecības noteikumu piemērošanai un izpildei un ar kuru groza Padomes Regulu (EK) Nr. 3286/94, ar ko nosaka Kopienas procedūras kopējās tirdzniecības politikas jomā, lai nodrošinātu Kopienas tiesību īstenošanu saskaņā ar starptautiskās tirdzniecības noteikumiem, jo īpaši tiem, kas ieviesti Pasaules tirdzniecības organizācijas aizgādībā (OV L 189, 27.6.2014., 50. lpp.).

- (5) Tāpat līdzīga situācija var rasties saskaņā ar citiem starptautiskās tirdzniecības nolīgumiem, jo īpaši reģionāliem vai divpusējiem nolīgumiem, ja trešā valsts nesadarbojas tā, kā tas ir nepieciešams, lai strīdu izšķiršana darbotos, piemēram, neieceļ šķīrējtiesnesi, un ja nav paredzēts mehānisms, lai nodrošinātu strīdu izšķiršanas darbību šajā situācijā.
- (6) Ņemot vērā strīdu izšķiršanas bloķēšanu, Savienība nevarēs panākt starptautiskās tirdzniecības nolīgumu izpildi. Tāpēc ir lietderīgi paplašināt Regulas (ES) Nr. 654/2014 darbības jomu, attiecinot to arī uz šādām situācijām.
- (7) Šajā nolūkā Savienībai vajadzētu būt iespējai ātri apturēt saistības, kas izriet no starptautiskās tirdzniecības nolīgumiem, tostarp reģionāliem vai divpusējiem nolīgumiem, ja nav iespējams efektīvi izmantot saistošu strīdu izšķiršanas mehānismu, jo trešās valsts rīcības dēļ Savienība to nevar izdarīt.
- (8) Ir lietderīgi arī noteikt, ka tad, ja tiek veikti pasākumi, lai attiecīgajās situācijās ierobežotu tirdzniecību ar trešo valsti, šādiem pasākumiem vajadzētu būt samērīgiem ar minētās trešās valsts pasākumu radīto zaudējumu vai samazinājumu Savienības komerciālajām interesēm atbilstoši Savienības saistībām saskaņā ar starptautiskajām tiesībām.
- (9) Visbeidzot, Regulas (ES) Nr. 654/2014 pārskatīšanas klauzula būtu jāatjauno vēl uz pieciem gadiem, un tai būtu jāattiecas uz ierosinātā grozījuma piemērošanu.
- (10) Tādēļ būtu attiecīgi jāgroza Regula (ES) Nr. 654/2014,
- IR PIENĒMUŠI ŠO REGULU.

1. pants

Regulu (ES) Nr. 654/2014 groza šādi:

- 1) regulas 3. pantu groza šādi:
- a) iekļauj šādu aa) punktu:
- “aa) pēc PTO kolēģijas ziņojuma izplatīšanas, kurā pilnībā vai daļēji apstiprinātas Eiropas Savienības iesniegtās prasības, ja apelāciju saskaņā ar PTO vienošanās par strīdu izšķiršanu 17. pantu nevar pabeigt un ja trešā valsts nav piekritusi pagaidu apelācijas arbitražai saskaņā ar PTO vienošanās par strīdu izšķiršanu 25. pantu;”;*
- b) iekļauj šādu bb) punktu:
- “bb) tirdzniecības strīdos, kas saistīti ar citiem starptautiskās tirdzniecības nolīgumiem, tostarp reģionāliem vai divpusējiem nolīgumiem, ja iztiesāšana nav iespējama, jo trešā valsts neveic pasākumus, kas vajadzīgi, lai strīdu izšķiršanas procedūra darbotos;”;*
- 2) regulas 4. panta 2. punktā iekļauj šādu bb) punktu:
- “bb) ja tiek veikti pasākumi, lai ierobežotu tirdzniecību ar trešo valsti situācijās, kas minētas 3. panta aa) vai bb) punktā, šādi pasākumi ir samērīgi ar minētās trešās valsts pasākumu radīto zaudējumu vai samazinājumu Savienības komerciālajām interesēm;”;*
- 3) regulas 10. pantu groza šādi:
- a) panta 1. punktu aizstāj ar šādu:

“Vēlākais līdz 2015. gada 1. martam Komisija pārskata šīs regulas darbības jomu, jo īpaši ņemot vērā darbības jomas grozījumus, kas stājas spēkā no [šīs grozošās regulas spēkā stāšanās datums], tirdzniecības politikas pasākumus, kurus varētu pieņemt, kā arī to īstenošanu, un par konstatēto ziņo Eiropas Parlamentam un Padomei.”;

b) panta 2. punktu groza šādi:

i) panta 2. punkta pirmās daļas pirmo teikumu aizstāj ar šādu:

“Rīkojoties saskaņā ar 1. punktu, Komisija veic pārskatīšanu, kuras mērķis ir šajā regulā paredzēt papildu tirdzniecības politikas pasākumus, ar ko aptur koncesijas vai citas saistības pakalpojumu tirdzniecības jomā.”;

ii) otro daļu svītro.

2. pants

Šī regula stājas spēkā [...] dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē,

*Eiropas Parlamenta vārdā —
priekšsēdētājs*

*Padomes vārdā —
priekšsēdētājs*